

Ganzenslaapplaats telling Beveland

André Hannewijk

Afgelopen winter zijn door leden van de KNNV Vogelwerkgroep twee slaapplaatstellingen uitgevoerd. Het doel is een beeld te krijgen van de slaapplaatsen van ganzen in onze regio. Landelijk worden deze tellingen gecoördineerd door SOVON.

Gekozen is om de potentiële slaappleatsen in de Natura 2000 gebieden, Ooster- en Westerschelde, Veerse Meer en Yerseke moer, te tellen op de door SOVON landelijk georganiseerde tel dagen 1 december 2012 en 19 januari 2013.

Starttijd tellingen: 7.30 uur tot ca. 8.30 uur. De vroege morgen wordt aangegeven als beste teltijd. Ganzen verlaten bij zonsopkomst geleidelijk of als één groep de plaats waar ze de nacht hebben doorgebracht.

Het weer tijdens de telling in december was droog en de temperatuur lag rond de 3 graden. De telling in januari vond plaats in een periode met sneeuwbedekking en ijs, temperatuur lag rond de -5 graden.

Na afloop van de telling vond, zoals in de voorgaande edities, een ontbijt plaats voor de tellers in het infopunt van Natuurmonumenten te Kwadendamme waarbij tevens de resultaten werden besproken.

Hieronder een overzicht van de resultaten en een korte bespreking per telgebied.

Telling 1-12-2012

[illegible]

Telling 19-1-2013

Teller	Nijlgans	Knobbels	Kleine zwaan	Roodhalsgans	Rotgans	Grote	Brandgans	Grauwe gans	Rietgans	kolgans	slaapplaats	plaats
Haringvreter											ng	
Middelplaten								210			+	
Kwistenburg					3			3			+	
De Dee											-	
`s Gravenhoek inlaag											-	
Oesterput							1250	60			+	
Yerseke moer											ng	
De Poel											-	
`t Sloe								2			-	
Inlaag 2005											-	
Inlaag 1887											-	

Ng = niet geteld + = slaapplaats

 = aantal geteld aanwezig op locatie, overige aantallen overvliegend.

PK=Piet de Keuning, ML=Merien van Loo, MH=Mark Hoekstein, BJ = Bram Jansse, JP=Jan Polderman, NS=Niels de Schipper, EM=Edward Minnaar, AH=André Hannewijk, PB=Peter Boelee, WW=Wim de Wilde.

Korte bespreking per telgebied:

Veerse Meer

Haringvreter:

In december werd deze locatie gebruikt als slaapplaats door grauwe gans, grote canadese gans en nijlgans. De grauwe ganzen vlogen weg richting west. Opmerkelijk is de aanwezigheid van een grote groep van 85 nijlganzen! Eerder werd ook al een groep van meer dan 100 nijlganzen waargenomen in de Pietkreek. Helaas is tijdens de slaappleatstellingen de Pietkreek niet geteld.

In januari is de Haringvreter niet geteld.

Middelplaten:

Slaapplaats voor grauwe gans, brandgans en rotgans. De grauwe ganzen en de brandganzen vlogen richting Noord-Beveland om te gaan foerageren. Rotganzen bleven zoals verwacht foerageren in het Veerse Meer. Naast deze soorten zat er een groep zwarte kraaien (ca. 200 ex.) te rusten op het slik! Verder hier 7 grote zilverreigers!

In januari zaten er 210 grauwe ganzen op het land. Verder op het water 30 knobbelzwanen. Het slik was bevroren (ijsvorming) en op de graslanden lag sneeuw. De diepere delen van het water in het Veerse Meer waren niet bevroren.

Kwistenburg:

De slaapplaats in december met de meeste soorten waaronder zelfs 6 roodhalsganzen die later iets noordelijker in de Willem Annapolder op Noord-Beveland werden teruggevonden door Edward. De grauwe ganzen vertrokken van de slaapplaats deels in noordelijke richting (Noord-Beveland). Van de kolganzen trokken 40 ex in zuidelijke richting. Alle andere soorten bleven ter plaatse.

In januari zaten er vanwege de sneeuw en vorst slechts 3 grauwe ganzen en 3 rotganzen. Verder hier ook 2 knobbelzwanen. Water Veerse Meer lag open, grasland met sneeuwbedekking.

Oosterschelde

De Dee:

Ter plaatse in december 100 kolganzen, 6 grauwe ganzen en 2 nijlganzen. Er kwam een groep van ca 300 kolganzen uit het westen (Oosterschelde/Kwistenburg) overvliegen ri. Yerseke moer?

In januari werden geen ganzen waargenomen (sneeuw en ijs bedekking)

`s Gravenhoek inlaag:

In december niet geteld, in januari lag er ijs, geen ganzen aanwezig.

Oesterput:

In december niet geteld, in januari was de Oesterput niet dichtgevroren. Aanwezig op het water 1250 brandganzen die vertrokken richting zuid, en 60 grauwe ganzen die vertrokken richting `s Gravenhoek inlaag.

Yerseke Moer

Yerseke moer:

Zoals verwacht waren kolgans, grauwe gans en brandgans verspreid in de Yerseke moer aanwezig. De aantallen zijn niet geteld, dit kost te veel tijd. Alleen de constatering van aanwezigheid van ganzen `s morgens vroeg door Niels wat duidt op slapen, was voor hier voldoende. In januari is deze locatie niet geteld.

De Poel, Ganzengebied:

In de Poel werden in december `s morgens vroeg geen ganzen waargenomen. Wel vlogen groepen ganzen over. Zo vlogen 800 ex. uit de ri. Biezelingse ham over. Daarnaast 80 ex. uit de ri. Goes en 270 ex. uit Oostelijke ri. Verder 10 grauwe ganzen en 2 canadese ganzen. In januari werden geen ganzen waargenomen. Graslanden bedekt met sneeuw en ijs.

Westerschelde

`t Sloe:

Galghoek (tegen zeedijk): Net na aankomst vielen grauwe ganzen (totaal 233) uit zuidelijke richting het gebied in. Van te voren werd gedacht dat de grauwe gans hier in het gebied bleef. Ook de canadese gans komt van elders.

`s Avonds terug gegaan om te kijken waar de vogels heen vliegen. Na aankomst bleek dat ze ca. 2 km. zuidelijker in een watergang overnachten. Of dat altijd het geval is moet verder worden onderzocht.

Daarnaast `s morgens ca. 10 kleine zilvereigers die de Westerscheldedijk overvlogen richting koelwater uitlaat Kerncentrale. De reigers leken uit de bomen rond het woonhuis in het gebied te komen.

`s Avonds zaten de kleine zilvereigers in de kreek waarna bij donker alles de Westerscheldedijk overvloog richting koelwater uitlaat.

In januari was er een klein wak aanwezig. Hierin 2 grauwe ganzen. Verder alles bedekt met sneeuw.

De kleine zilvereigers(34 ex, blauwe reigers 7ex en ooievaars 2ex) stonden in de visuitlaat van de Kerncentrale.

Tevixhoek: Een andere groep grauwe ganzen (99) zat `s morgens samen met canadese ganzen (10) langs en in de kreek van het deelgebied Tevixhoek.

In januari dit deel niet geteld.

Inlaag 2005:

Hier werden geen (slapende) ganzen vastgesteld. Wel vloog een groepje van 16 grauwe ganzen vanuit het zuiden over de Westerschelde Zuid-Beveland in.

In januari geen ganzen door sneeuw en ijs.

Inlaag 1887:

Hier waren `s morgens 6 grauwe ganzen en 15 nijlganzen ter plaatse hetgeen duidt op overnachten. De nijlganzen vertrokken om 8.25 uur naar het aangrenzende grasland aan de westzijde.

In januari geen ganzen. 8.30 uur kwamen 13 grauwe ganzen uit oostelijke richting in het gebied. Het hele gebied bedekt met sneeuw.

Conclusie:

Er zijn twee tellingen uitgevoerd naar de slaapfunctie van een aantal gebieden langs de Ooster- en Westerschelde en het Veerse Meer op Beveland. Door weersinvloed (sneeuw en ijs) tijdens de tweede telling bleken de meeste ganzen elders te zitten.

De eerste telling geeft aan dat Haringvreter, Middelpaten, Kwistenburg en de Yerseke moer gezien kunnen worden als slaappleatsen. Dit bleek ook al uit tellingen uit het vorig winterseizoen.

Sneeuw in combinatie met ijs zorgt voor een ander beeld. Op Kwistenburg, de Middelpaten werden veel minder soorten en aantallen geteld. De Oesterput lijkt een nieuwe slaappleats. Verwacht werd dat de `s Gravenhoekinlaag als slaappleats fungeert, mar deze lag dicht met ijs. Interessant om dit nader te onderzoeken na de vorstperiode.

Dat kolganzen en rietganzen naar elders zijn getrokken lijkt voor de hand. Op Zuid-Beveland werden tijdens de sneeuwperiode kleine groepen kolganzen op andere plaatsen waargenomen dan bij normaal weer. Zo zaten kolganzen in de buurt van Nisse en in het Heggenreservaat.

Ook zat er een groep kolganzen (ca 350) tussen Kwadendamme en Ovezande.

De situatie aan de Zuidrand van Zuid-Beveland (Westerschelde) is onduidelijk. De inlagen fungeren niet als slaappleats. Waar de grauwe ganzen, Canadese ganzen en brandganzen slapen zou nog eens verder moeten worden uitgezocht.

Met dank aan alle tellers!